లా కమిషన్ తయారు చేసిన

కొత్త టాడా చట్టం

కె. బాలగోపాల్

మానవహక్కుల కార్యకర్త,
హైదరాబాద్‌లో న్యాయవాది

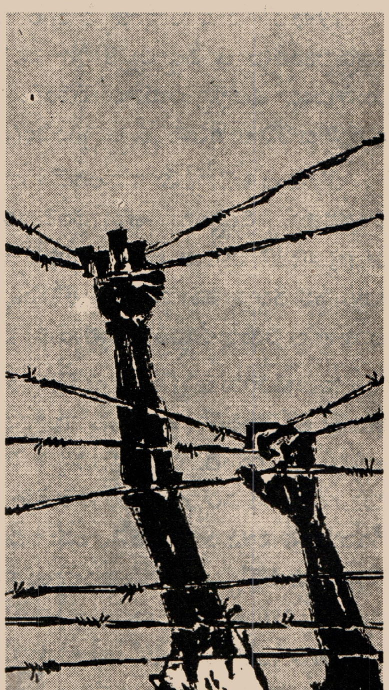

ఈ వ్యాసం కొత్త టాడా చట్టం గురించి మాత్రమే కాదు. దానికి ఆమోదం తెలియజేస్తూ లా కమిషన్ రూపొందించిన వర్కింగ్ పేపర్ గురించి కూడా. కొత్త టాడాలో కొత్తదనం పెద్దగా లేదు. ఉన్న కొంచెం కొత్తదనంలో చెడు కొంచెం, మంచి కొంచెం ఉందిగానీ అంతా కలిసినా కొత్తదనం స్వల్పమే. కొత్త టాడా బిల్లు పాతదానికి కాపీయేనంటే పెద్దగా అతిశయోక్తి కాదు.

లా కమిషన్ వర్కింగ్ పేపర్ మాత్రం ఆశ్చర్యం కలిగించే పత్రం. దానిని రాసిందొక పోలీస్ అధికారి అయి వున్నా, కేంద్ర హోంశాఖలో రాటుదేలిన ఐఎఎస్ అధికారి అయివున్నా అంత ఆశ్చర్యపోక

పోదుమేమో. కానీ లా కమిషన్ చైర్మన్ జీవన్‌రెడ్డిగారి కలం నుండి అది వెలువడింది. (రిటైరయిపోయిన జడ్జిలను 'జస్టిస్' అని సంబోధించే దురలవాటును మేము పాటించ దలుచుకోలేదు. ఆ బిరుదు వారు కూర్చున్న కుర్చీకి చెందుతుంది. వ్యక్తికి కాదు). జీవన్‌రెడ్డిగారు సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తిగా ఉన్నప్పుడు ప్రజాస్వామ్యాన్ని పెంపొందించే తీర్పులు కొన్ని ఇచ్చారు. రిజర్వేషన్లు, పర్యావరణం, లౌకికవాదం, కార్మికుల హక్కులు, ఎన్‌కౌంటర్లు మొదలయిన విషయాలకు సంబంధించి ఆయన కలం నుండి వెలువడిన కొన్ని తీర్పులు హక్కుల పురోభివృద్ధికి దోహదం చేశాయనడంలో సందేహం లేదు.

అటువంటి వ్యక్తి సహితం 'టెర్రరిజం' అనే భూతం దగ్గరికొచ్చేసరికి తన ఆలోచనాశక్తికి తానే సంకెళ్లు వేసుకోవడం ఆశ్చర్యమేకాక ఆందోళన కూడా కలిగించే విషయం. టెర్రరిజం అనే పేరుతో పిలవబడేది వట్టి అభూతకల్పన అనిగానీ, పాలకుల బుర్రలలో తప్ప బయట ఎక్కడా అటువంటిదేదీ లేదనిగానీ మేము అనడం లేదు. ఈ వైఖరి హక్కుల ఉద్యమంలో బలంగా ఉందని మాకు తెలుసు. అది తనతో తాను మాత్రమే సంభాషించుకుంటూ ఇతరులెవ్వరినీ ఒప్పించే ప్రయత్నం చేయకుండా కాలక్షేపం చేసే వైఖరి. దాని వల్ల టాడా వంటి చట్టాలను వ్యతిరేకించే ఉద్యమానికి జరిగే మేలు కంటే నష్టమే ఎక్కువ.

అయినప్పటికీ బస్సులో బాంబు పేలుళ్ల వార్త వినగానే సాధారణ వివేచన నుండి సెలవు పుచ్చుకునే మేధో బలహీనతను గౌరవించడం కష్టం. మేధో బలహీనత అంటున్నామంటే అది మేధావులలో మాత్రమే ఉందని అర్థం కాదు. భయం వల్ల వివేచనా శక్తిని కోల్పోయే ఈ దౌర్బల్యం ప్రజలలోనూ ఉంది. ఇతరులలో దీనిని కనీసం అర్థం చేసుకోవచ్చునేమోగానీ చట్టాలను రాజ్యాంగం వెలుగులో సమీక్షించే బాధ్యత గల లా కమిషన్ అదే దౌర్బల్యాన్ని ప్రదర్శిస్తే క్షమించడం కష్టం.

1995లో టాడాను ఇంకా పొడిగించడం అనవసరం అని పార్లమెంటు భావించిన తరువాత కేంద్రప్రభుత్వం ఆ చట్టాన్ని కొద్దిగా సవరించి క్రిమినల్ లా అమెండ్‌మెంట్ బిల్లు పేరిట ఒక ముసాయిదా చట్టాన్ని తయారు చేసింది. దాని మంచి చెడులు చర్చించి సలహాలూ సూచనలూ ఇమ్మని దానిని లా కమిషన్‌కు అప్పగించింది.

పోలీసుల ఆమోదమే కావాలంటే ప్రభుత్వం దానిని రెబైరోకుగానీ కెపిఎస్‌గిల్‌కు గానీ పంపించి ఉండవచ్చు. చట్టాలను ఆమోదించే ముందు లా కమిషన్‌కు చూపించాలన్న నియమం రాజ్యాంగంలో ఎక్కడా లేకున్నా ప్రభుత్వం దానిని లా కమిషన్‌కు పంపించింది. అప్పటి వరకు టాడాపైన వచ్చిన విమర్శను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ బిల్లుకు తుదిరూపం ఇవ్వమని కోరింది. బహుశా ఆ విమర్శ తీవ్రతే ప్రభుత్వం ఈ పద్ధతిని అనుసరించడానికి కారణం కావచ్చు.

'ఇప్పటివరకు ఉన్న నేరస్మృతి టెర్రరిజాన్ని ఆపలేకపోయింది కాబట్టి మరింత కఠినమైన చట్టం కావాలి' అనే వైఖరితోనే లా కమిషన్ సూచనలిచ్చేటట్టయితే, ప్రభుత్వం ఏ హోం శాఖ కార్యదర్శినో అడిగితే సరిపోయేది. దురదృష్టకరమైన విషయమేమిటంటే లా కమిషన్ కొత్త టాడా బిల్లు పైన రూపొందించిన వర్కింగ్ పేపర్ సారాంశం ఇదే. బ్రిటిష్ వలసపాలకులు ఎప్పుడో తయారు చేసిన నేరస్మృతి ఈనాటి సంఘటిత నేరాలను అదుపు చేయడానికి సరిపోదు. కాబట్టి సంఘటిత (ఆర్గనైజ్డ్) నేరాలను ఎదుర్కోగల కఠినమైన చట్టాలు కావాలి. నిజం చెప్పుకుంటే ప్రస్తుత నేరస్మృతి, నేరవిచారణ వ్యవస్థ సంఘటిత నేరాలనే కాదు, అసంఘటిత నేరాలను సహితం ఎదుర్కొనలేకపోతున్నాయి. చాలా వరకు అసంఘటితంగా జరిగే- అంటే వృత్తి నేరస్తుల ముఠాలుకాక సాధారణ పౌరులు చేసే- నేరాలలో రేప్ ఒకటి. రేప్ కేసులలో శిక్షపడేవి నాలుగు శాతం కూడా లేవు.

అయితే ఏం చేయాలి? నేరస్మృతిని కఠినతరం చేయాలని లా కమిషన్ అంటుంది. అదే సరైన వైఖరా? లేక నేరానికి జవాబంతా నేరస్మృతిలోనూ నేరవిచారణ వ్యవస్థలోనూ లేదనీ, వాటిని అట్లా ఉండనిచ్చి నేరాలకు- సంఘటిత నేరాలకు కూడా- జవాబును ప్రధానంగా పోలీస్ స్టేషన్లు జైళ్లు కోర్టుల వెలుపల వెతుక్కోవాలనీ గుర్తించడం సరైన వైఖరా? ఈ ఆలోచన సహితం ఒక పోలీసు లేక సైనిక అధికారికి రాకపోవడాన్ని అర్థం చేసుకోవచ్చునేమోగానీ లా కమిషన్ కూడా ఈ విషయాన్ని గ్రహించలేక నేరాలు పెరిగినప్పుడల్లా నేరస్మృతిని మరింత కఠినతరం చేయాలనీ ఆ పైన నేరాలు ఇంకింత పెరిగితే నేరస్మృతి మరొక్కసారి మరింత కఠినతరం చేయాలనీ వాదిస్తే ఏమనాలి?

గతించిన టాడాపైన విమర్శ కేవలం చట్టాలు, రాజ్యాంగం కోణం నుండి మాత్రమే రాలేదు. రాజకీయ సామాజిక కోణాల నుండి కూడా చాలా వచ్చింది. ఆ స్పృహ లా కమిషన్ కొత్త టాడా బిల్లు పైన రూపొందించిన వర్కింగ్ పేపర్‌లో ఎక్కడా కనిపించదు. టాడాకు దాదాపుగా 'ముస్లిం వ్యతిరేకచట్టం' అని పేరు వచ్చిన తరువాతే పార్లమెంటులోని అన్నిపార్టీలూ- ఒక్క బిజెపి మినహాయించి- దానినింక పొడిగించ వద్దని నిర్ణయించాయి. టాడా ప్రయోగించబడిన వ్యక్తుల జాబితా తీస్తే ముస్లింలు, సిక్కులు, ఈశాన్య రాష్ట్రాల ఆదివాసులు, ఆంధ్రప్రదేశ్ బీహార్‌లలో గ్రామీణపేదలు, గని కార్మికులు, తమిళనాడులో ప్రవాస శ్రీలంక తమిళులు, తమిళనాడు-కర్నాటక సరిహద్దు అడవులలో (వీరప్పన్ సంచరించే ప్రాంతంలో) ఆదివాసీ, సంచార తెగలు- ఇటువంటి ప్రజలే కనిపిస్తారు. అంటే దేశ సామాజిక ఆర్థిక రాజకీయ ప్రధాన స్రవంతికి (మెయిన్‌స్ట్రీం) వెలుపల ఉన్నవారే కనిపిస్తారు.

టెర్రరిస్టులంతా ఈ 'ప్రధాన స్రవంతికి' వెలుపలే ఎందుకుంటారు? అది వారి లోపమా, 'ప్రధాన స్రవంతి' లోపమా లేక దేశ జన జీవితంలో ఒక 'ప్రధాన స్రవంతి' అనేది ఉండడమే ఈ పరిస్థితికి దారి తీసిందా? ఈ ప్రశ్నలు వేసుకోనక్కర లేకుండా కొత్తటాడా బిల్లుకు ఆమోదం ఇచ్చేసిన లా కమిషన్ గురించి ఏమనుకోవాలి?

లా కమిషన్ తన వర్కింగ్ పేపర్‌లో టెర్రరిజాన్ని గురించి సామాజిక కోణం నుండి చర్చ చేయనే లేదని కాదు. కొంచెం చేసింది, కానీ ఆ కొంచెం చూసిన తరువాత అసలే చేయకుండా ఉంటే బాగుండేదేమో- జీవన్ రెడ్డిగారి విజ్ఞత గురించి కొంచెం భ్రమ అయినా మనకు మిగిలి ఉండేదేమో- అనిపించకమానదు.

కాశ్మీరు, పంజాబు, నాగాలాండ్, అస్సాం, మణిపూర్, త్రిపుర, మేఘాలయాలలో మిలిటెంట్లు ఎంతెంత మందిని చంపారో తెలిపే గణాంకాలు లా కమిషన్ ఇచ్చింది. వారి హింస ఎంత భయోత్పాతం కలిగిస్తున్నదో తెలిపే చిత్రం ఇచ్చింది. ప్రత్యేకించి భారత సైనికులు, ఇతర సాయుధ బలగాల సిబ్బంది ఎంత మంది చనిపోతున్నారో చెప్పింది.

ఇవి చెప్పనే వద్దని కాదు. మిలిటెంట్లు హింసకు పాల్పడడమే లేదని గానీ, బతికే అర్హతలేని దుర్మార్గులకు తప్ప వేరే ఎవరికీ దాని వలన సమస్య లేదని గానీ చెప్పడం మా ఉద్దేశ్యం కాదు. కానీ ఈ విషయాలు మాత్రమే చెప్పి, వీటిని గురించి మాత్రమే ఆలోచించి టాడా వంటి చట్టాల మంచి చెడులు బేరీజు వేస్తే అది అవాంఛనీయమైన నిర్ణయాలకు దారితీయగలదు.

పైగా 'ప్రధాన స్రవంతి'కి వెలుపల ఉండే వాళ్ల హింసను మాత్రమే టెర్రరిజంగా నిర్వచించే ఈ వైఖరి 'ప్రధాన స్రవంతి' లోపల జరిగే హింసను సాధారణ జీవితంలో భాగంగా గుర్తించడం వల్ల, ఆ సాధారణ జీవితంలోని 'సాధారణ స్వభావం ఈ హింసకు కూడా అంటుకుంటోంది. దాని గురించి

ప్రత్యేకమైన చర్చ అక్కరలేదు, ప్రత్యేక చట్టాలు అక్కరలేదు. 'ప్రధానస్రవంతి' చేసే హింస, 'ప్రధాన స్రవంతి'కి వెలుపల ఉండేవారు చేసే హింసకు జవాబు అయినట్టయితే ఇంక చెప్పనవసరమే లేదు. అది ధర్మం, దేశభక్తి, సమాజ సంరక్షణ. హింస కానే కాదు.

వివేచన లేకుండా ఒక ఆలోచనా స్రవంతిలో చిక్కుకుంటే ఇటువంటి ప్రమాదాలే ఉంటాయి. మిలిటెన్సీ బలంగా ఉన్న ఒక్కొక్క రాష్ట్రంలోనూ మిలిటెంట్లు ఎంత హింసకు పాల్పడ్డారు, ఎన్ని హత్యలు చేశారు, మృతులలో భద్రతా సిబ్బంది ఎందరు, మిలిటెంట్ల చర్యల పర్యవసానంగా సమాజంలో నెలకొన్న బీభత్సం ఎంత అని వివరంగా చెప్పిన లా కమిషన్ అవే రాష్ట్రాలలో భారత సాయుధ బలగాలు, స్థానిక పోలీసులు పాల్పడిన హింస గురించికానీ, చేసిన హత్యల గురించికానీ ఒక్క మాట కూడా అనదు. దాని గురించి మాట్లాడటం అనవసరం అని లాకమిషన్ అనవచ్చును కూడా. ఎందుకంటే సైనిక చర్యల వల్ల టెర్రర్ ఒకవేళ కలిగినా, టాడా నిర్వచించే 'టెర్రర్' అది కాదు కదా. కాబట్టి టాడా వంటి టెర్రరిస్టు వ్యతిరేక చట్టాలను చర్చించేటప్పుడు సైనిక టెర్రర్ గురించి మాట్లాడడం అనవసరం అనవచ్చు. పైగా, ప్రధాన రాజకీయ స్రవంతిని తిరస్కరించే ఆ మిలిటెన్సీ పైన సైన్యం చేసే దాడులు ప్రధాన స్రవంతిని కాపాడడానికి చేసే సమాజసేవ, దేశసేవ. దానిని టెర్రరిస్టులు కల్పించే టెర్రర్‌తో ఎట్లా పోలుస్తాం? అని అడగవచ్చు.

అది నిజమేనని ఒక వేళ ఒప్పుకున్నా, ఈ దేశసేవ వల్ల కూడా అక్కడి ప్రజలు చాలా భయానికి గురవుతున్నారు కదా. చాలా టెర్రర్ కలుగుతున్నది కదా. మరి ఆ టెర్రర్ గురించి ఏం చేద్దాం? అది నాకు అనవసరం అని లా కమిషన్ అనడానికి వీలు లేదు, ఎందుకంటే తాను ఆమోదముద్ర వేస్తున్న కొత్త టాడా చట్టం పోలీసులు, సైనిక బలగాల చేతిలో పెట్టే అధికారం వల్ల ఈ టెర్రర్ పెరుగుతుంది. సాయుధ బలగాలు కలిగించే టెర్రర్‌తో తనకు ప్రమేయం లేదనవచ్చునేమోగానీ తనకు ప్రమేయం ఉన్న విషయాలలో తాను ఇవ్వబోయే సూచనల వల్ల ఆ టెర్రర్ పెరిగే అవకాశం ఉందన్న విషయంతో కూడా తనకు ప్రమేయం లేదంటే ఎట్లా? పైగా దానికి గురయ్యేది దేశ సామాజిక రాజకీయ ప్రధాన స్రవంతికి వెలుపల ఉండే మైనారిటీలు, ఆదివాసీ తెగలు, అణగారిన గ్రామీణ శ్రామికులు అయినప్పుడు రాజ్యాంగ లక్ష్యాలకు లోబడి పని చేయవలసిన లా కమిషన్ ఈ వైఖరి తీసుకోవడం సబబా? సబబే అనుకుంటే టెర్రరిజం నుండి దేశ నాగరికతను కాపాడే సూత్రబద్ధమైన ప్రయత్నమేదో చేస్తున్నామన్న అతిశయం విడిచిపెట్టి మేము నిర్వచించదలచుకున్న టెర్రరిజాన్ని మేము ఎదుర్కోదలచుకున్న పద్ధతులకు అనుకూలంగా ఒక చట్టం చేసుకుంటున్నామని అంటే కనీసం నిజాయితీ ఉందనయినా ఒప్పుకుంటాం. సమాజంలో భయమే లేకుండా చేయాలనేది గొప్ప ఆదర్శం. కానీ ఒక భయానికి మాత్రమే ఆ పేరు పెట్టి దానిని ఎదుర్కొనే క్రమంలో వేరే భయాన్ని పెంచుతున్నామేమో అన్న స్పృహ లేకుండా విధాన రచన- అది పాలనా విధాన రచన కానీయండి, శాసన విధాన రచన కానీయండి- చేసే విజ్ఞతను మెచ్చుకోవడం కష్టం.

టాడా చట్టం మాత్రమే కాక, లా కమిషన్ కూడా ప్రధాన సామాజిక స్రవంతికి వెలుపల ఉండే టెర్రరిజాన్ని మాత్రమే టెర్రరిజంగా గుర్తిస్తున్నదనీ, తద్వారా ప్రధాన స్రవంతి టెర్రరిజానికి పరోక్షంగా ఆమోదముద్ర వేయకపోయినా 'ఏమంత ప్రమాదకరమైన విషయంకాదు' అనే సర్టిఫికేట్ దానికి ఇస్తున్నదనీ అనడానికొక మంచి ఉదాహరణ, వర్కింగ్ పేపర్‌లో మత తీవ్రవాదం గురించి లా కమిషన్ చేసిన చర్చ.

'1993లో బొంబాయి పేలుళ్లతో మొట్టమొదట అంకురించిన మత తీవ్రవాదం ఇప్పటికీ తన ప్రభావం చూపుతూనే ఉంది. 1997లో ఢిల్లీలో 23 పేలుళ్లు జరిగాయి. హర్యానాలో మూడు,

ఉత్తరప్రదేశ్‌లో మూడు జరిగాయి. 1998లో పార్లమెంటు ఎన్నికలకు ముందు బొంబాయిలో మూడు పేలుళ్లు జరిగాయి. దక్షిణభారతానికి చెందిన ప్రధాన మత తీవ్రవాద సంస్థ అయిన అల్‌ఉమ్మా ఫిబ్రవరిలో కోయంబత్తూరులో 17 సార్లు బాంబు పేలుళ్లకు పాల్పడింది' అని లా కమిషన్ అంటుంది.

ఇక్కడ మత తీవ్రవాదం అంటే ముస్లిం తీవ్రవాదం మాత్రమే. 1993లో బొంబాయిలో జరిగిన బాంబు పేలుళ్లకు పూర్వరంగం బాబ్రీమసీదు కూల్చివేత తరువాత శివసేన, పోలీసులు ఆ నగరంలో ముస్లింలపైన జరిపిన మారణకాండ. అదెందుకో 'మత తీవ్రవాదం' అనే శీర్షిక కింద రాలేదు. 1998 ఫిబ్రవరిలో కోయంబత్తూరులో అల్‌ఉమ్మా పేల్చిన బాంబులకు పూర్వరంగం, అదే నగరంలో అంతకు ముందు హిందు మున్నాని, పోలీసులు ముస్లింలపైన చేసిన భయంకరమైన దాడులు. దక్షిణ భారతంలోని ప్రధాన మత తీవ్రవాద సంస్థ అల్ ఉమ్మాయేనా? హిందు మున్నాని ఎందుకు కాదు? దేశమంతటా ఉన్న ఏకైక మత తీవ్రవాద సంస్థ ఆర్ఎస్ఎస్ కాదా? అదే ప్రధానమైనది ఎందుకు కాదు?

చెప్పుకోవలసిన విషయం ఏమిటంటే లా కమిషన్ చైర్మన్ జీవన్‌రెడ్డిగారు ఆర్ఎస్ఎస్ సానుభూతి పరుడు కాడు. 'లౌకికవాదం భారత రాజ్యాంగం మౌలిక స్వరూపంలో భాగం' అన్న తీర్పు ఇచ్చినవాడు ఆయన. అయినప్పటికీ ముస్లిం మిలిటెంట్లు చేసేది మాత్రమే తీవ్రవాదంగా కనిపించిందంటే అది ప్రధాన స్రవంతికి వెలుపల ఉన్న మిలిటెన్సీ కావడమే కారణం అయి ఉండాలి. ప్రధాన స్రవంతిలో ఉండే హిందూ టెర్రరిజం అవాంఛనీయమే అయినప్పటికీ దానికి టెర్రరిజం అని పేరు పెట్టవలసిన ఆవశ్యకతగానీ దాని కోసం ప్రత్యేక శాసన విధానాలు గానీ అక్కరలేదు.

ప్రతీ సమాజంలోనూ ఒక ప్రధాన స్రవంతి ఉంటుంది. దానిని వర్గం, కులం, జెండర్, మతం, జాతి, భాష మొదలయినవి నిర్వచిస్తాయి. ఆ సమాజ భావజాలంలో అదే 'సమాజం'గా చలామణి అవుతుంది. ఆ ప్రధాన స్రవంతి వల్ల జరిగే హింస ఆ భావజాలంలో దుస్సహమైనదిగా కనిపించదు. అవాంఛనీయమైనదిగా కనిపించవచ్చు గాక. ఆ హింస 'సమాజం'తో సమానార్థకమైన ప్రధాన స్రవంతికి నష్టం కలిగించదు. నష్టం కలిగించకపోగా దానికి మరింత బలం చేకూర్చవచ్చును కూడా. కానీ ప్రధాన స్రవంతికి ఏదో ఒక కోణం నుండి వ్యతిరేకంగా జరిగే హింస 'సమాజాన్ని' కుదిపేస్తుంది కాబట్టి అది సహించరానిదిగా కనిపిస్తుంది. ఒకే మోతాదులో ఒకే పద్ధతిలో ప్రయోగించే హింస ప్రధాన స్రవంతికి లోపల ఉందా వెలుపల ఉందా అనేదాన్ని బట్టి మన కళ్లకు వేరుగా కనిపిస్తుంది.

ఇదంతా ఆ హింసను సమర్థించడం కోసం అంటున్నది కాదు. హింస ఏ మూలం నుండి పుట్టినా దాని వల్ల అనేక హక్కుల సమస్యలుంటాయి. ఆ విషయం గుర్తించడానికి నిరాకరించే హక్కుల దృక్పథం హక్కుల దృక్పథమే కాదు. అయితే హింసాకాండను అర్థం చేసుకునేటప్పుడు ప్రధాన స్రవంతి భావజాలంలో పడి కొట్టుకుపోకుండా ఉండడం అవసరం. ఇప్పటిదాకా టెర్రరిజానికి ఉండే నిర్వచనం ఆ భావజాలంతో సన్నిహితంగా ముడిపడి ఉందని లా కమిషన్ గుర్తించలేకపోవడం బాధాకరమేకాక హక్కులకు చాలా నష్టకరం కూడా. అందుకే లా కమిషన్‌కు దావూద్ ఇబ్రహీం కనిపిస్తాడుగానీ బాల్‌థాకరే కనిపించడు, అల్ ఉమ్మా కనిపిస్తుందిగానీ హిందు మున్నాని కనిపించదు. బొంబాయి స్టాక్ ఎక్స్ఛేంజి బిల్డింగ్ పేల్చివేత కనిపిస్తుందిగానీ బాబ్రీమసీదు కూల్చివేత కనిపించదు.

ప్రధాన స్రవంతికి వెలుపల నిలబడి ఆ కళ్లతో సమాజాన్ని చూసినప్పుడు తప్ప టెర్రరిజం అనే దానిని ఏ విధంగా అర్థం చేసుకోవాలో తెలీదు. అయినప్పటికీ ప్రజాసామాన్యాన్ని భయానికి గురి చేసే చర్యలను, అమాయకుల ప్రాణాలు తీసే చర్యలను, భయపెట్టి సమాజాన్ని లోబరచుకునే చర్యలను

మనం వ్యతిరేకించాలన్నది వేరే విషయం. టెర్రరిజం అని పిలవబడే దాన్ని అర్థం చేసుకోవాలంటే మాత్రం ఈ దృక్కోణం అవసరం.

టెర్రరిజం అనే భావనలో ఈ దృక్కోణానికి చోటు లేకుండా పోయింది కాబట్టే- కేవలం భయాన్నీ భీతినీ నిష్పాక్షికంగా నిర్వచిస్తుందనే మార్మికపు పద్ధతిలో ఆ పద ప్రయోగం జరుగుతున్నది కాబట్టే- హక్కుల ఉద్యమం టెర్రరిజం, తీవ్రవాదం అన్న మాటలను ప్రయోగించదు. టెర్రర్ అనేది నిజంగానే అక్కడ ఉందని ఒప్పుకుంటూ కూడా ప్రయోగించదు. సందర్భాన్ని బట్టి దానిని రాజకీయ మిలిటెన్సీ అనిగానీ సామాజిక మిలిటెన్సీ అనిగానీ అంటుంది.

భారతదేశం అనే ప్రధాన స్రవంతి వెలుపల నిలబడి ఈ ఇండియా అనే దాని వైపు చూస్తే నాగాలు, కాశ్మీరీలు (ఇండియా నుంచి వేరయిపోవాలని అత్యధిక మెజారిటీ భావించే ప్రజలు ఈ యిద్దరే కాబట్టి) తమ పరిస్థితిని ఏ విధంగా అర్థం చేసుకుంటున్నారో గ్రహించగలుగుతాం. 'హిందువులలో పరమత సహనం ఎక్కువ. వారు సహజంగా లౌకికవాదులు' అనే ప్రధాన స్రవంతి భావనకు వెలుపల నిలబడి చూస్తే ముస్లింలు, క్రైస్తవులు మైనారిటీలుగా తమ స్థితిని ఏ విధంగా అర్థం చేసుకుంటున్నారో గ్రహించగలుగుతాం. 'శాంతి భద్రతలు లేనిదే అభివృద్ధి సాధ్యం కాదు' అనే ప్రధాన స్రవంతి భావనకు వెలుపల నిలబడి చూస్తే, నక్సలైట్లకు ఆశ్రయం ఇచ్చే గ్రామీణ పేదలు 'అభివృద్ధి'నీ, 'అన్న'లనూ ఏ విధంగా చూస్తారో గ్రహించగలుగుతాం.

అప్పుడు సామాజిక రాజకీయ మిలిటెన్సీకి తొందరపడి ఒట్టి భయోత్పాతం అని పేరు పెట్టకుండా ఉండగలుగుతాం. దానిని ఒట్టి హింసగానూ సంఘవిద్రోహంగానూ కాక ప్రజా జీవితంలోని కొన్ని న్యాయమైన ఆకాంక్షలకొకానొక వ్యక్తీకరణగా గుర్తించగలుగుతాం. దానిని ఎదుర్కోవడానికి ప్రత్యేకమైన నిర్బంధ చట్టాలు చేయడం వల్ల జరగగల అన్యాయాన్ని గ్రహించ గలుగుతాం. లా కమిషన్ వర్కింగ్ పేపర్‌లో ఈ స్పృహ లేశమంత కూడా లేకపోవడం చాలా బాధాకరం.

కొత్త బిల్లులోని అంశాలు

కొత్త బిల్లులోని అంశాలు చాలావరకు పాతవే కాబట్టి వీటి గురించి క్లుప్తంగా మాట్లాడుకుంటే సరిపోతుంది.

టాడాలో మాటల మాయాజాలం చాలా ఉంది. 'టెర్రరిజం' అనగానే మన కళ్లకు కొన్ని భయంకరమైన దృశ్యాలు కనిపిస్తాయి. చట్టం వాటి గురించే మాట్లాడుతున్నదనీ వాటిని నివారించే ఉపాయాలనే అన్వేషిస్తున్నదనీ అనుకుంటాం. అందువల్ల ఆ చట్టానికి సులభంగా ఆమోదం ఇచ్చేస్తాం. ఎవరైనా వ్యతిరేకిస్తే కోపగించుకుంటాం కూడా.

ఆ దృశ్యాలేమిటంటే బస్సులో బాంబులు పెట్టి బస్సుతో పాటు ప్రయాణీకులను పేల్చి చంపిన ఘటనలు, క్రిక్కిరిసిన బజారులో ఎకె47తో కాల్పులు జరిపి జనాన్ని వధించిన ఘటనలు, రైలు పట్టాల మీద బాంబు పెట్టి వందలాది ప్రయాణీకులను వధించిన ఘటనలు, బస్సు ఆపి ఒక మతానికి చెందిన వారిని మాత్రం దింపి కాల్చి చంపిన ఘటనలు, మొదలయినవి. వీటిని మనం సహజంగానే- చాలా న్యాయంగానే- అసహ్యించుకుంటాం. ఇంత ఘోరమైనవి కాని ఘటనలు కూడా అనేకం మిలిటెంట్ల చేతిలో జరుగుతుంటాయి. బలవంతంగా అపహరించి తీసుకుపోయి డబ్బులు వసూలు చేసుకోవడం, లేదా తమ నిర్ణయాలకు తల ఒగ్గేలాగ చేయడం, బెదిరింపుతో భయంతో

తమ మాట సాగించుకునే విభిన్న చర్యలకు పాల్పడడం, ఇవన్నీ మిలిటెన్సీ ప్రభావం ఉన్న ప్రాంతాలలో తరచు జరిగే ఘటనలే. అన్యాయాన్నీ అణచివేతనూ ఎదుర్కోవడానికి హింస ప్రయోగించడంలో సూత్రప్రాయంగా తప్పులేదని ఒప్పుకునే వారు కూడా ఇటువంటి చర్యలను ఆమోదించకపోవచ్చు, వాటిలోని 'టెర్రర్' మోతాదును బట్టి తీవ్రంగా వ్యతిరేకించవచ్చును కూడా.

టాడా చట్టం- ఈ కొత్త బిల్లు- ఒకవేళ ఇటువంటి చర్యలనే టెర్రరిజంగా నిర్వచించి ఉన్నా వీటిని ఎదుర్కొనడానికి సాధారణ నేరస్మృతి పనికిరాదన్న వాదనను ఒప్పుకోనవసరం లేదు, అప్రజాస్వామికమైన అసాధారణ నేరస్మృతిని ప్రవేశపెట్టడాన్ని సమర్థించనక్కరలేదు. ఆ విషయం తరువాత చూద్దాం గానీ మొట్టమొదట గుర్తించవలసిందేమిటంటే ఈ బిల్లు- పాత టాడా లాగే- నిర్వచించే 'టెర్రరిజం' పైన వివరించిన అభ్యంతరకరమైన చర్యలకు పరిమితం కాదు.

మరి టెర్రరిస్టు చర్య అంటే ఏమిటి? బాంబులు, తుపాకుల వంటి ఆయుధాలతో 1. ప్రజలను భయభ్రాంతులకు గురిచేసే చర్యలకు లేదా 2. ప్రజలలో ఒక వర్గాన్ని భయభ్రాంతులకు గురిచేసే చర్యలకు లేదా 3. భిన్న ప్రజావర్గాల మధ్య సామరస్యాన్ని భగ్నం చేసే చర్యలకు లేదా 4. చట్టబద్ధంగా ఏర్పడిన ప్రభుత్వాన్ని లోబరచుకునే చర్యలకు పాల్పడితే అది టెర్రరిస్టు చర్య అవుతుంది.

పైన ఉదహరించిన అభ్యంతరకరమైన చర్యలను దాటి ఈ నిర్వచనం చాలా దూరం పోయిందని చదవగానే స్పష్టం అవుతుంది. ఆ చర్యలు మన కళ్ల ముందు నిలబెట్టే చిత్రాన్ని ఆసరా చేసుకొని సామాజిక ఆమోదం పొందే ఈ చట్టం, ఆ చిత్రంతో ఏ మాత్రం సంబంధం లేని అనేక చర్యలను తన పరిధిలోకి తెచ్చుకునింది. సాధారణ సామాజిక చైతన్యం 'టెర్రరిజం' పట్ల అభ్యంతరం చెప్పేది అందులోని విచ్చలవిడి హింసకూ రక్తపాతానికీ భయానికీ కాగా ఈ చట్టం మాత్రం సామాజిక రాజకీయ మిలిటెన్సీని మొత్తంగానే 'టెర్రరిజం' అంటుంది. అటువంటి మిలిటెన్సీ అంతా ఆమోదనీయం కాకపోవచ్చు, వాంఛనీయం కాకపోవచ్చు. అయినప్పటికీ ఆ అభ్యంతరానికీ విచ్చలవిడి రక్తపాతం పట్ల మనకుండే అభ్యంతరానికీ మధ్య మౌలికమైన తేడా ఉంది. రెండవ దానిని కారణంగా చూపించి మొదటిదానిని అతి క్రూరంగా అణచివేయాలని చూసే చట్టం టాడా.

చట్టబద్ధంగా ఏర్పడిన ప్రభుత్వాన్ని ఆయుధాల ప్రయోగంతో లోబరచుకోవడం అనేది స్పష్టంగా రాజకీయ మిలిటెన్సీని సూచించే చర్య. ధనవంతులు, బలవంతులు కూడా తుపాకులు బాంబులు పెట్టుకొని ప్రభుత్వాన్ని లోబరచుకొని సమాంతర ప్రభుత్వాలు నడుపుతుంటారు. మన రాయలసీమ జిల్లాలు, బీహార్, తూర్పు యు.పి ప్రాంతాలు దీనికి పేరుపడ్డాయి. ఈ బలవంతపు లోబరచుకోవడం పైన టాడా చట్టాన్ని ఎప్పుడూ ప్రయోగించలేదుగానీ వేరే లక్ష్యంతో, వేరే సామాజిక పునాదితో ఇదే పని చేసే నక్సలైట్ల పైన దేశవ్యాప్తంగా టాడా చట్టాన్ని పెద్ద ఎత్తునే ప్రయోగించారు. మొత్తంగా నక్సలైట్ రాజకీయాలను టెర్రరిజం కిందికి తీసుకురావడానికి ఆ చట్టంలో టెర్రరిస్టు చర్యకు ఇచ్చిన ఈ నిర్వచనం పనికొచ్చింది. నక్సలైట్ ఉద్యమకారులు కొన్ని సందర్భాలలో భయోత్పాతం కలిగించే చర్యలకూ విచ్చలవిడి హింసకూ పాల్పడిన మాట వాస్తవమే గానీ 'ప్రభుత్వాన్ని ఆయుధాల ప్రయోగంతో లోబరచుకునే' లక్ష్యం వాళ్లకుందని చెప్పి వాళ్ల వల్ల జరిగే ప్రతీ హింసాత్మక చర్యనూ టెర్రరిస్టు చర్యల జాబితాలో చేర్చడం అర్థరహితం. విచ్చలవిడి భయోత్పాతం సామాన్య ప్రజలలో కలిగించే ఏవగింపును ఆసరా చేసుకొని, దానిని సూచించే టెర్రరిజం అనే మాటకు అక్కడికి పరిమితంకాని విస్తృతమైన అర్థమిచ్చి మిలిటెంట్ రాజకీయాలకు మొత్తంగానే టెర్రరిజం అనే ప్రత్యేక నేరాల కోవలోకి చేర్చి సహజ న్యాయ సూత్రాల వాసన సహితం లేని నేరవిచారణ వ్యవస్థ కోరల్లోకి దానిని నెట్టి అణచివేయడం టాడా లక్ష్యం.

నాగా, కాశ్మీరీ తదితర ప్రజల స్వేచ్ఛాకాంక్షకు కూడా ఇదే గతి పట్టింది. ఆ స్వేచ్ఛాకాంక్ష ప్రాతిపదికన నడిచే మిలిటెంట్ ఉద్యమాలు కూడా ఆయుధాల ప్రయోగంతో ప్రభుత్వాన్ని లొంగదీసుకునే ప్రయత్నం చేస్తాయి- ప్లెబిసైట్ నిర్వహించమనో దేశం నుండి బయటికి వెళ్లిపోనిమ్మనో- కాబట్టి ఆ ఉద్యమాల వల్ల జరిగే ప్రతీ ఒక్క హింసాత్మక చర్య టెర్రరిస్టు చర్యే. కేవలం హిందువులను లేక సిక్కులను ఏరి చంపిన ఘటనల వంటివి మాత్రమే కాదు.

టెర్రరిస్టు చర్య నిర్వచనంలోని ఇతర అంశాల స్వభావం కూడా ఇటువంటిదే.

'ప్రజలలో ఒక వర్గాన్ని భయంభ్రాంతులకు గురి చేయడం, లేక భిన్న ప్రజావర్గాల మధ్య సామరస్యాన్ని భగ్నం చేయడం' అనేవి కూడా కొన్ని సందర్భాలలో అభ్యంతరకరమైన చర్యలు కావచ్చు, కొన్ని సందర్భాలలో సామాజిక పోరాటాలలో భాగంగా తలెత్తే పరిస్థితులు కావచ్చు. అన్నిటినీ కలిపేసి ఆయుధ ప్రయోగంతో అనే మాటను ముందు చేర్చడం ఫలితమేమిటంటే సామాజిక మిలిటెన్సీ మొత్తంగా టెర్రరిజం కిందికి వచ్చేస్తుంది. నిజానికి ఈ నిర్వచనం కింద బజరంగ్‌దళ్, ఆర్‌ఎస్‌ఎస్ వంటి సంస్థలపైన అనేక టాడా కేసులు పెట్టి ఉండవచ్చు. అయినా అదేమీ జరగలేదు. బాబ్రీ మసీదు కూల్చివేత తరువాత ముస్లిం యువతలో పొడసూపిన బీజప్రాయమైన మిలిటెంట్ పోకడలు మాత్రం మొత్తంగా టాడా కిందికి వచ్చేశాయి. చివరికి లా కమిషన్ వర్కింగ్ పేపర్ కూడా దీనికే 'మత తీవ్రవాదం' అన్న పేరు పెట్టింది. టాడాను బొంబాయి నగరంలోనూ గుజరాత్ రాష్ట్రంలోనూ ముస్లింలపైన పెద్దఎత్తున ప్రయోగించడమే చివరికి ఆ చట్టం చావుకు వచ్చింది. ముస్లింల నిరసన మిలిటెంట్ రూపం తీసుకోవడం వాంఛనీయమా కాదా అన్నదిక్కడ ప్రశ్న కాదు. కోయంబత్తూరు, త్రిస్సూర్‌లలో బస్సులలో బాంబులు పెట్టి సాధారణ ప్రయాణీకులను చంపిన ఘటనలు ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ ఖండించవలసినవే. అయితే అంతకు ముందు అదే కోయంబత్తూరులో ముస్లింలపైన హిందుత్వవాద సంస్థలు, పోలీసులు కలిసి చేసిన దాడులకు చట్టము, సమాజము అంతే వ్యతిరేకతతో స్పందించకపోవడం అభ్యంతరకరం కాగా, మొత్తంగానే ముస్లిం మిలిటెన్సీని టెర్రరిజం అనడం- అందుకు తగినట్టు టెర్రరిస్టు చర్యను చట్టంలో నిర్వచించడం- మరీ అభ్యంతరకరం.

'టాడా'లో ఈ లోపం అంతర్లీనంగానే ఉండగా, అది దుర్వినియోగం పేరిట చర్చకు వచ్చింది. పోలీసులు ఆ చట్టాన్ని ముస్లింలకు వ్యతిరేకంగా దుర్వినియోగం చేశారన్న అభియోగం తీవ్రస్థాయిలో వచ్చింది. పార్లమెంటులో బిజెపిని మినహాయించి తక్కిన అన్ని పార్టీలూ ఆ అభియోగం సహేతుకమేనని ఒప్పుకొని 1995లో ఆ చట్టాన్ని ఇంక పొడిగించవద్దని నిర్ణయించుకున్నాయి. దేశవ్యాప్తంగా పోలీసు ప్రముఖులు చాలామంది దీని పట్ల బహిరంగంగానే తమ నిరసన తెలిపారు. రాజకీయ నాయకుల ఓట్ల బలహీనత వల్ల సమాజానికి అత్యవసరమైన ఆ చట్టం లేకుండా పోయిందని వాపోయిన వారిలో మన రాష్ట్రానికి చెందిన అరవిందరావు వంటి పోలీస్ ఆఫీసర్లు కూడా ఉన్నారు.

అయితే కేంద్ర ప్రభుత్వం టాడాను పూర్తిగా వదిలేసుకోవాలనేం అనుకోలేదు. పార్లమెంటు టాడాను ఇంక పొడిగించవద్దని నిర్ణయం తీసుకున్న వెంటనే, కొన్ని మార్పులతో అదే చట్టాన్ని ప్రభుత్వం 'క్రిమినల్ లా అమెండ్‌మెంట్ బిల్లు' పేరిట తిరిగి రూపొందించింది. అప్పటి నుండి కేంద్రంలో ప్రభుత్వాలు అస్థిరంగా ఉండడం వల్లనేమో దానిని చట్టం చేసే ప్రయత్నం అంతకంటే ముందుకు పోలేదు. చివరికి 1999లో కేంద్రప్రభుత్వం ఆ బిల్లులో మరికొన్ని సవరణలు చేసి, టాడా పైన వచ్చిన విమర్శలను, సుప్రీంకోర్టు వివిధ తీర్పులలో సూచించిన జాగ్రత్తలను దృష్టిలో ఉంచుకొని

ఆ బిల్లును పరిశీలించి దానికి తుది రూపం ఇవ్వడానికి తగిన సూచనలిమ్మని లా కమిషన్‌కు అప్పగించింది. లా కమిషన్ దానికి కొన్ని మార్పులతో తన ఆమోద ముద్ర వేసి, తన ఆమోదాన్ని వివరించే 'వర్కింగ్ పేపర్'నొకదాన్ని జత చేసి వెనక్కి పంపించింది.

చెప్పుకోదగ్గ విషయం ఏమిటంటే ప్రజాభిప్రాయంలో వ్యక్తమయిన విమర్శకు వెరచి ఏ కొన్ని మార్పులయితే కేంద్రప్రభుత్వం బిల్లు తయారు చేసినప్పుడు, ఆ తరువాత దానిని సవరించినప్పుడు ప్రవేశపెట్టిందో, ఆ మార్పులన్నీ అనవసరం అని చెప్పి లా కమిషన్ తొలినాడు టాడాలో ఉన్న అంశాలనే తిరిగి ప్రవేశపెట్టింది. ఇందులో బహుశా అన్నిటికంటే ముఖ్యమైనది టెర్రరిస్టు చర్య నిర్వచనంలో ప్రభుత్వం చేయ తలపెట్టిన మార్పు.

చట్టబద్ధంగా ఏర్పడిన ప్రభుత్వాన్ని ఆయుధాల బలప్రయోగంతో లోబరచుకోవడం అనే చర్యను టెర్రరిస్టు చర్య నిర్వచనం నుండి తీసేసి కేవలం ప్రజలను లేదా 'ప్రజలలో ఒక వర్గాన్ని భయభ్రాంతులకు గురి చేయడం, భిన్న ప్రజావర్గాల మధ్య సామరస్యాన్ని భగ్నం చేయడం' అనే లక్ష్యాలు గల సాయుధ చర్యలకు, దేశ సమగ్రతను, భద్రతను, సార్వభౌమత్వాన్ని భగ్నం చేసే చర్యలకు టెర్రరిస్టు చర్య అన్న ప్రయోగాన్ని పరిమితం చేయాలని ప్రభుత్వం 1995లో తాను తయారు చేసిన బిల్లులో ప్రతిపాదించింది. దీని వల్ల కనీసం కొన్ని మిలిటెంట్ ఉద్యమాల పైనయినా 'టెర్రరిస్టు' ముద్ర భారం కొంత తగ్గేది. నక్సలైట్ ఉద్యమమయితే చాలావరకు ఆ నిర్వచనం నుండి పక్కకు పోయేది.

1999లో బిల్లును సవరించినప్పుడు కేంద్రప్రభుత్వం ఈ నిర్వచనాన్ని ఇంకొంచెం సడలించాలని ప్రయత్నం చేసింది. ప్రజలలో భిన్నవర్గాల మధ్య సామరస్యాన్ని భగ్నం చేసే సాయుధ చర్యలను కూడా టెర్రరిస్టు చర్య నిర్వచనం నుండి తీసేయాలని ప్రతిపాదించింది. కేవలం దేశ సమగ్రతను, భద్రతను, సార్వభౌమత్వాన్ని భగ్నం చేసే సాయుధచర్యలు, ప్రజలను లేదా ప్రజలలో ఏదైనా వర్గాన్ని భయభ్రాంతులకు గురి చేసే సాయుధచర్యలు టెర్రరిస్టు చర్యలుగా పరిగణించబడాలని ప్రభుత్వం చేసిన సవరణ సూచించింది.

అయితే లా కమిషన్ 1995లో కేంద్రప్రభుత్వం ప్రతిపాదించిన బిల్లులోని సడలింపును, 1999లో కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించిన రెండవ విడత సడలింపును కూడా తిరస్కరించింది. తీసేసిన రెండు అంశాలనూ తిరిగి చేర్చింది. దేశ సమగ్రత వగైరాలను భగ్నం చేసే సాయుధ చర్యలు అనేవి 1995 బిల్లులో ప్రభుత్వమే చేసిన చేర్పు కాబట్టి ఇప్పుడు లా కమిషన్ ఆమోదముద్ర వేసిన కొత్త టాడా బిల్లులో టెర్రరిస్టు చర్యకు పాత టాడా చట్టం కంటే కఠినమైన నిర్వచనం ఉంది!

హక్కుల విషయంలో రాజకీయపార్టీలనూ ప్రభుత్వ అధికారులనూ నమ్మకోలేముగానీ న్యాయమూర్తులనూ న్యాయస్థానాలనూ నమ్మకోవచ్చుననుకునేవారు చాలామంది ఉన్నారు కాబట్టి టాడా చరిత్ర వారికి కనువిప్పు కాగలదనుకుంటాము. 1995లో పార్లమెంటులోని అన్ని పార్టీలూ (ఒక్క బిజెపిని మినహాయించి) టాడాను ఇంక పొడిగించవద్దని నిర్ణయించుకున్నాయని పైన చెప్పాము. అది అణచివేత స్వభావం గల చట్టం అన్న అభిప్రాయానికి వచ్చి ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నాయి. అయితే అప్పటికి సరిగ్గా ఒక్క సంవత్సరం ముందు జస్టిస్ రత్నవేల్ పాండ్యన్ నేతృత్వంలోని సుప్రీం కోర్టు రాజ్యాంగ ధర్మాసనం టాడాలోని ఒక్కొక్క సెక్షన్‌ను వివరంగా చర్చించి ఒక్క చిన్న విషయం మినహా తక్కినదంతా రాజ్యాంగబద్ధమేనని తీర్పు ఇచ్చింది! దాని అణచివేత స్వభావాన్ని గుర్తించి దానిని పొడిగించకూడదని నిర్ణయించుకోవడం రాజకీయ పార్టీల వంతయింది.

1995లో కొత్త టాడా బిల్లు తయారు చేసిన కేంద్ర ప్రభుత్వ అధికారులు టెర్రరిస్టు చర్య నిర్వచనాన్ని కొంత సడలించాలని చూశారు. 1999లో ప్రభుత్వ అధికారులే దానిని మరికొంత సడలించి లాకమిషన్‌కు అప్పగించారు. కానీ మాజీ సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తి అయిన జీవన్‌రెడ్డి గారి నేతృత్వంలోని లా కమిషన్ ఈ సడలింపులేవీ అక్కరలేదనింది. ఈ అభిప్రాయానికి లా కమిషన్ కారణాలు కూడా చెప్పదు. 'పాతా టాడా చట్టంలో ఉన్నాయి కదా. ఇప్పుడెందుకు తీసేయాలి?' అంటుంది. పాత టాడా చట్టం మీద వచ్చిన విమర్శ వల్లనే తీసేయవలసి వచ్చిందని గుర్తించలేని లా కమిషన్‌ను ఏమనాలి?

టాడాలాగే ఈ కొత్త బిల్లు కూడా టెర్రరిస్టు చర్య, విచ్ఛిన్నకర కార్యకలాపం అనే రెండు నేరాలను నిర్వచించింది. ఇందులో మొదటి దాని సంగతి పైన చూశాం. అది రాజకీయ సామాజిక మిలిటెన్సీని ఒక ప్రత్యేకనేరంగా - టెర్రరిజం అనే భయంకరమైన నేరంగా- నిర్వచిస్తుందని అభ్యంతరం తెలిపాము. విచ్ఛిన్నకరకార్యకలాపం అనేది మరీ అభ్యంతరకరమైన నేరనిర్వచనం. ఇక్కడ హింసాత్మక చర్యల ప్రస్తావన సహితం లేదు. కేవలం రాజకీయ సామాజిక అభిప్రాయల వ్యక్తీకరణను నేరంగా నిర్వచిస్తుంది. దానికి యావజ్జీవిత కారాగారం విధించాలంటుంది. పాత టాడా చట్టంలో విచ్ఛిన్నకర కార్యకలాపం నిర్వచనం ఈ విధంగా ఉండింది.

భారతదేశ సమగ్రతనూ, సార్వభౌమత్వాన్నీ ప్రత్యక్షంగాగానీ పరోక్షంగా గానీ ప్రశ్నించే ఉద్దేశ్యంతో లేక విచ్ఛిన్నం చేసే ఉద్దేశ్యంతో, లేక దేశంలోని ఏదైనా ఒక భాగం దేశం నుండి వేరయే ప్రయత్నానికిగానీ ఆ లక్ష్యానికిగానీ ప్రత్యక్షంగా లేక పరోక్షంగా సహకరించే ఉద్దేశ్యంతో చేతల ద్వారా గానీ మాటలద్వారాగానీ వేరే ఏ ఇతర మాధ్యమం ద్వారాగానీ పాల్పడే చర్య.

ఇక్కడ హింస ప్రస్తావన లేదు, ఆయుధాల ప్రస్తావన లేదు, భయోత్పాతం ప్రస్తావన లేదు. ఇది వట్టి అభిప్రాయాల పైన దాడి. ఇటువంటి విచ్ఛిన్నకర కార్యకలాపానికి పాల్పడినా లేక సహకరించిన ప్రోత్సహించినా సలహా ఇచ్చినా కుట్ర చేసినా ఈ పనులలో ఏవైనా చేయడానికి ప్రయత్నించినా జీవితఖైదు వేయాలని పాత టాడా అనింది. కాశ్మీర్, నాగాలాండ్, అస్సాం, పంజాబు రాష్ట్రాలలో (తమిళనాడులో కూడా) వేలాది మంది తమ భూభాగం ఇండియాలో భాగం కాదని రాసినందుకు, ఉపన్యాసాలు ఇచ్చినందుకు, కవితలు రాసినందుకు, పాటలు పాడినందుకు ఈ సెక్షన్ కింద జైలు పాలయ్యారు.

1995లో కేంద్ర ప్రభుత్వం రూపొందించిన కొత్త టాడా బిల్లులో ఈ సెక్షన్ ఇట్లానే ఉంది. అయితే 1999లో దానిని లా కమిషన్‌కు అప్పగించే ముందు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ సెక్షన్‌ను సారాంశంలో అట్లాగే ఉంచుతూ, చేతల ద్వారాగానీ మాటల ద్వారాగానీ వేరే ఏ ఇతర మాధ్యమం ద్వారాగానీ అన్న మాటలను తొలగించింది. దీని వల్ల సారాంశంలో పెద్దగా తేడా రాకపోవచ్చును. ఎందుకంటే ఫలానా లక్ష్యంతో పాల్పడే చర్య విచ్ఛిన్నకర కార్యకలాపం అవుతుందని అన్న తరువాత ఆ చర్య మాటల రూపంలో ఉన్నా చేతల రూపంలో ఉన్నా వేరే ఏ మాధ్యమం రూపంలో ఉన్నా అని వివరించడం పునరుక్తి మాత్రమే కాగలదు. అయితే ఆ వివరణ లేనట్లయితే ఉదార స్వభావం గల జడ్జి ఎవరైనా చర్య అన్నప్పుడు కవితలు, కార్టూన్లు దాని కిందికి రావనీ, శాసనకర్తల ఉద్దేశ్యం అది అయి ఉండదనీ వ్యాఖ్యనించే ప్రమాదం ఉంది కాబట్టి ఈ వివరణ తీసేయడం కోర్టులలో లేనిపోని గందరగోళానికి దారి తీయగలదు అని లా కమిషన్ అభ్యంతరం తెలిపి ఆ సెక్షన్‌ను పాత రూపంలోనే ఉండనిమ్మనింది. కాబట్టి రేపు ఏ కాశ్మీరీ కవో నాగా కళాకారుడో కొత్త టాడా కింద జైలుకు పోయినట్టయితే అది జీవన్‌రెడ్డిగారి నేతృత్వంలోని లా కమిషన్ చలవ వల్లే అవుతుంది.

ఇది కొత్త టాడా బిల్లులోని నేర నిర్వచనానికి సంబంధించినది.

నేర విచారణ పద్ధతి: ఇక నేర విచారణ పద్ధతి దగ్గరకు వస్తే, అప్రజాస్వామికంగా నిర్వచించిన నేరాలను అన్యాయంగా విచారించడం టాడా స్వభావం. ఇక్కడ స్పష్టం చేయవలసిన విషయం ఏమిటంటే ఒక వేళ నేర నిర్వచనం న్యాయంగానే ఉన్నా నేరవిచారణ పద్ధతి అప్రజాస్వామికంగా ఉంటే వ్యతిరేకించవలసిందే. సామాజిక రాజకీయ మిలిటెన్సీని మొత్తంగానే టెర్రరిజం అని నిర్వచించకుండా కేవలం భయానకమైన, హేయమైన హింసాత్మక చర్యలను మాత్రమే టెర్రరిజంగా నిర్వచించి ఉన్నా, దానిని విచారించే పద్ధతి అప్రజాస్వామికంగా ఉంటే ప్రజాస్వామికవాదులు వ్యతిరేకించేవారే. ఇది భయోత్పాతం మీద ప్రేమకొద్దీకాదు, న్యాయవ్యవస్థ నిజంగా న్యాయంగా ఉండాలన్న ఆరాటం కొద్దీ. నేర విచారణ వ్యవస్థ అప్రజాస్వామికంగా ఉంటే నిజంగా నేరానికి పాల్పడిన వారిని మాత్రమే శిక్షిస్తుందా లేక అమాయకులను శిక్షిస్తుందా అనేది సందేహాస్పదం కాబట్టి ఎంత హేయమైన నేరాలనయినా సహజన్యాయసూత్రాలకనుగుణంగా మాత్రమే విచారించాలని హక్కుల ఉద్యమం అంటుంది. టాడాలోని నేరనిర్వచనం అన్యాయంగా ఉందన్న విషయం అంటుంచి నేర విచారణ పద్ధతి చాలా అప్రజాస్వామికంగా ఉందనేది ఆ చట్టం పైన హక్కుల సంఘాల విమర్శ.

మానవ హక్కుల కోణం నుండి వచ్చిన ఈ విమర్శను దృష్టిలో పెట్టుకొని కొత్త టాడా బిల్లుకు మానవీయమైన హంగులు (హ్యూమన్‌ఫేస్ అన్న ఆంగ్లప్రయోగానికి ఇంత కంటె సందర్భోచితమైన అనువాదం కనిపించడం లేదు) చేర్చామని లాకమిషన్ అంటుంది. అది ఎంత సత్యమో చూద్దాం.

1.పాత టాడా చట్టం కింద బెయిలు రావడం చాలా కష్టం. ముద్దాయి నేరం చేయలేదనీ, వదిలి పెడితే మళ్లీ నేరం చేయడనీ కోర్టు నమ్మితేనే బెయిలు ఇవ్వాలి. కొత్త టాడా బిల్లులో రెండవ నియమాన్ని తీసేసి మొదటిది ఉంచారు. అంటే నిర్దోషి అని నమ్మితేనే ముద్దాయికి బెయిలు ఇవ్వాలి. బెయిలును అసాధ్యం చేయడానికి ఇది చాలును కాబట్టి రెండవ నియమం తీసేయడం వల్ల పెద్దగా ప్రయోజనం ఉండదు.

2.అరెస్టు చేసిన ముద్దాయిని పోలీసులు రిమాండు కోసం జ్యుడీషియల్ మేజిస్ట్రేటు దగ్గర కాక మండల రెవెన్యూ ఆఫీసర్ వంటి ఎగ్జిక్యూటివ్ మేజిస్ట్రేట్ దగ్గర హాజరు పెట్టవచ్చునన్న పాత టాడా చట్టంలోని నియమం కొత్త టాడా బిల్లులో తీసేశారు.

3. మామూలు నేరాలలో రిమాండు గడువు 15 రోజులు కాగా పాత టాడా చట్టంలో 60 రోజులు. కొత్త టాడా బిల్లులో 30 రోజులు. అయితే పాత టాడా లాగే కొత్త బిల్లులో కూడా 6 నెలల దాకా రిమాండు పొడిగిస్తూ ఉండవచ్చు.

4.పాత టాడా చట్టంలో ముందస్తు బెయిలు లేదు. కొత్తదానిలోనూ లేదు.

5.పాత టాడా చట్టంలో నేర విచారణ బహిరంగంగా జరపనక్కరలేదు. రహస్యంగా (జైలు లోపల కూడా) జరపవచ్చు. కొత్త బిల్లులోనూ అంతే.

6.'దుర్వినియోగాన్ని' నివారించడానికి పాత టాడా చట్టంలో ఎస్‌పి అనుమతి లేకుండా టాడా కింద ఎఫ్ఐఆర్ బుక్ చేయడానికి వీలు లేదనీ, ఐజి అనుమతి లేకుండా కోర్టు విచారణ చేపట్టడానికి వీలు లేదనీ నియమం ఉండింది. కొత్త టాడా బిల్లులో ఎస్‌పి స్థానంలో రాష్ట్ర డిజిపిని పెట్టారు. అంటే డిజిపి అనుమతి లేకుండా టాడా చట్టం కింద ఎఫ్ఐఆర్ నమోదు చేయడానికి వీలు లేదని అర్థం. ఇది వ్యక్తిగత స్థాయిలో ఒక ఎస్ఐ చేసే దుర్వినియోగాన్ని ఆపుతుందేమో (డిజిపిలు నిజాయితీగా తమకిచ్చిన అధికారాన్ని వినియోగించినట్టయితే) కాని ప్రభుత్వం (లేక పోలీసు వ్యవస్థ) ఒక

విధానంగా టాడా కిందికి తీసుకురావాలని నిర్ణయించుకున్న రాజకీయ ఉద్యమాలకుగానీ సామాజిక ఆందోళనలకుగానీ ఇదేమీ రక్షణ ఇవ్వదు. అయినా ఇది పూర్తిగా కొత్త విషయం కాదు. పాత టాడాలో చార్జిషీటుకు ఐజి అనుమతి కావాలి, కొత్త దానిలో ఎఫ్ఐఆర్‌కే కావాలి. అంతే తేడా.

7.పాత టాడాలో కేసు విచారణ మధ్యంతర దశలో ఎటువంటి అప్పీల్‌గానీ రివిజన్‌గానీ ఉండదు. అంతిమ తీర్పు మీద మాత్రమే ఉంటుంది, అది కూడా సుప్రీంకోర్టుకే తప్ప హైకోర్టుకు కాదు. కొత్త బిల్లులోనూ అంతే.

8. పాత టాడా చట్టంలో కొన్ని పరిస్థితులలో నిర్దోషిత్వం రుజువు చేసుకునే బాధ్యత ముద్దాయి పైననే ఉంటుంది. కొత్త బిల్లులోనూ అంతే.

9. పాత టాడా చట్టంలో ముద్దాయి పోలీస్ కస్టడీలో ఉండగా ఎస్‌పి ర్యాంకు పోలీస్ అధికారికి ఇచ్చే ఒప్పుకోలు కోర్టులో సాక్ష్యంగా చెల్లుబాటు అవుతుంది. కొత్త బిల్లులోనూ అంతే. అయితే ముద్దాయికి బలవంతపు ఒప్పుకోలు నుండి రక్షణ కల్పించడం కోసమని చెప్పి కొత్త బిల్లులో ఒక జాగ్రత్తను చేర్చారు. ముద్దాయి ఒప్పుకోలును నమోదు చేసిన వెంటనే ఆ పోలీస్ అధికారి ఒప్పుకోలు పత్రంతో సహా ముద్దాయిని కూడా స్థానిక చీఫ్ జ్యుడీషియల్ మేజిస్ట్రేట్ దగ్గరకు పంపించాలి. ఆ న్యాయాధికారికి ముద్దాయి ఏం చెప్పినా దానిని ఆ అధికారి నమోదు చేసుకోవాలి.

దీని లక్ష్యమేమిటంటే ఒకవేళ బలవంతంగా ఒప్పుకోలు తీసుకొని ఉంటే ఆ విషయాన్ని ముద్దాయి అప్పటికప్పుడే చీఫ్ జ్యుడీషియల్ మేజిస్ట్రేట్‌కు చెప్పుకునే అవకాశం ఉండాలని. అయితే పోలీస్ కస్టడీ నుంచి ఆ న్యాయాధికారి దగ్గరకు పోయి తన గోడు స్వేచ్ఛగా చెప్పుకోగలగాలంటే అక్కడి నుండి తిరిగి పోలీస్ కస్టడీకి పోనన్న నమ్మకం ముద్దాయికి ఉండాలి. చీఫ్ జుడీషియల్ మేజిస్ట్రేటు ముద్దాయి చెప్పినది రాసుకున్న తరువాత తప్పనిసరిగా ముద్దాయిని జైలుకు పంపించాలి, తిరిగి ముద్దాయిని ఆ కేసు ముగిసేవరకు పోలీస్ కస్టడీకి ఇయ్యకూడదన్న నియమం ఉండాలి. ఈ నియమం చేర్చకపోతే ముద్దాయి ఆ న్యాయాధికారి దగ్గర నిజం చెప్పుకోవడం అసాధ్యం. కొత్త బిల్లులో అటువంటి నియమమేమీ లేదు. అటువంటప్పుడు ఈ 'రక్షణ' రక్షణనియ్యకపోగా నష్టం చేయవచ్చును కూడా. ఒప్పుకోలు ఇయ్యగానే చీఫ్ జ్యుడీషియల్ మేజిస్ట్రేట్ దగ్గర హాజరు పెట్టినప్పుడు 'అది బలవంతం ఒప్పుకోలు' అని ఫిర్యాదు చేసుకోని ముద్దాయి ఆ తరువాత కేసు విచారణప్పుడు ఆమాట అంటే నీకు మొట్టమొదట అవకాశం ఇచ్చినప్పుడు ఈ సంగతి చెప్పలేదు కాబట్టి ఇప్పుడు చెప్తే నమ్మలేం' అని కోర్టు అనవచ్చు.

10. మామూలు నేరస్మృతిలో చార్జిషీటుతోబాటే ముద్దాయికి సాక్షులందరి పేర్లు, వివరాలు తెలియజేస్తారు. వాళ్లు ఏ విషయాన్ని గురించి వాంగ్మూలం ఇవ్వబోతారో చెప్తారు. ముద్దాయి తన 'డిఫెన్స్' తయారు చేసుకోవడానికి ఇది అత్యవసరం. పాత టాడా చట్టంలో చార్జిషీటుతోబాటు ముద్దాయికి సాక్షుల పేర్లుగానీ చిరునామాగానీ చెప్పనక్కరలేదన్న నియమం ఉండింది. సాక్షి బోను ఎక్కేంతవరకు పేరు, చిరునామా, చెప్పబోయే సాక్ష్యం ముద్దాయికి తెలియవు. కొత్త బిల్లులోనూ ప్రభుత్వం అదే అంశాన్ని చేర్చింది. అయితే లా కమిషన్ దీనిని మరింత దిగజార్చుతూ, బోను ఎక్కిన తరువాత కూడా సాక్షి పేరు, చిరునామా, రూపురేఖలు సహితం ముద్దాయికి తెలియజేయనక్కరలేదనీ ఒక స్క్రీన్ అడ్డం పెట్టి 'ఆకాశరామన్న' సాక్ష్యం నమోదు చేయవచ్చునన్న సవరణ చేర్చింది. దీనితో టాడాలో ఇంకా మిగిలి ఉన్న ఆఖరి సహజ న్యాయసూత్రం కూడా లేకుండా పోతుంది. పోలీసులు ఏదైనా అభియోగం పెట్టి ఎవరో ఒకరిని పేరు చెప్పకుండా, ఊరు

చెప్పకుండా బోనెక్కించి ముఖం కనబడకుండా సాక్ష్యం చెప్పించి ముద్దాయికి క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ చేసే అవకాశం లేకుండా చేసేసి కేసును 'రుజువు' చేసేయవచ్చును. కేంద్ర హోం శాఖకు కూడా రాని ఈ ఆలోచన లా కమిషన్‌కు రావడం విశేషం.

లా కమిషన్ చొరవ తీసుకొని ప్రతిపాదిత బిల్లులో చేర్చిన అంశాలు మరి రెండున్నాయి.

ఒకటి, మిలిటెన్సీ ఉన్న ప్రాంతాలలో ప్రతీఒక్కరూ ఇన్‌ఫార్మర్ కావాలి. అంటే టెర్రరిస్టు నేరాలకు సంబంధించిన సమాచారం తెలిసి కూడా చెప్పకపోవడం నేరం అవుతుంది. ఇది రెండు రకాలుగా అన్యాయం. ఆ మిలిటెంట్ల సామాజిక పునాదికి చెందిన ప్రజలపైన ఈ నియమాన్ని రుద్దడం వారి రాజకీయ విశ్వాసాలను హేళన చేయడం, ఆ విశ్వాసాల పైన దాడి చేయడం. తమ నాయకులుగా, తమ విముక్తికారులుగా తాము భావించే కార్యకర్తలను తామే పట్టియ్యాలి, లేదా జైలుకు పోవాలి. ఆ మిలిటెంట్ల అనుయాయులు కాని వారికయితే ఈ నియమం ప్రాణాంతకం కాగలదు. అన్ని మిలిటెంట్ ఉద్యమాలూ ఇన్‌ఫార్మర్ల పట్ల నిర్దాక్షిణ్యంగా వ్యవహరిస్తాయనేది జగమెరిగిన సత్యం. ప్రజలను చట్టమే ఆ స్థితిలోకి నెట్టడం- పైగా లా కమిషన్ అటువంటి సూచన చేయడం- చాలా ఘోరం.

రెండవది, టెర్రరిస్టు చర్యల ద్వారా సంపాదించిన ఆస్తి అని భావించిన దానిని ప్రభుత్వం జప్తు చేసేసుకోవచ్చు. కేసు రుజువయితే అటువంటి ఆస్తిని కోర్టు జప్తు చేయవచ్చునన్న నియమం పాత టాడాలో కూడా ఉండింది. కానీ లా కమిషన్ ఇప్పుడు ప్రతిపాదించేది అది కాదు. నేరం రుజువు కాకుండా కూడా ప్రభుత్వం జప్తు చేసేసుకోవచ్చు. నేర పరిశోధన జరుపుతున్న పోలీసు అధికారికి ఆ పరిశోధన జరిపే క్రమంలో ఫలానా ఆస్తి టెర్రరిస్టు నేరాల ద్వారా సంపాదించింది అని అనుమానం వస్తే ఆ ఆస్తిని జప్తు చేసేయవచ్చు. దాని మీద విచారణ జరిపి జప్తు సక్రమమా కాదా అని (ముద్దాయిని విన్న మీదట) చెప్పేది మళ్లీ ఒక ప్రభుత్వ అధికారే. ఇదంతా ఆ టెర్రరిస్టు నేరం కోర్టులో రుజువయిందా లేదా అన్న దానితో నిమిత్తం లేని ప్రక్రియ.

మిలిటెన్సీ ప్రభావం ఉన్న అనేక ప్రాంతాలలో పోలీసులు మిలిటెంట్ల బంధువుల ఇళ్లు కూల్చేయడం, కాల్చేయడం తరచుగా ఇప్పుడు జరుగుతున్నది. ఇళ్లల్లో ఉంటున్న బంధుమిత్రులను బయటకు తరిమేసి ఇంటిని ధ్వంసం చేస్తుంటారు. వారికి పొలాలేమైనా ఉంటే ఎవరూ దున్నడానికి వీలు లేదని నిషేధం పెడుతుంటారు.

ఇప్పటిదాకా ఇది చట్టవిరుద్ధంగా జరుగుతున్న వ్యవహారం. ఇప్పుడు చట్టంలోనే ఈ ఆస్తుల జప్తుకు ఆస్కారం కల్పించాలని లాకమిషన్ ప్రతిపాదన. కేసు రుజువైనా కాకున్నా, కోర్టు విచారణతో నిమిత్తం లేకుండా పోలీసులు నేర పరిశోధనలో భాగంగా 'ఫలాన ఆస్తిని గురించి మాకు అనుమానంగా ఉంది' అని అనుమానిస్తే చాలు ఈ జప్తు కార్యక్రమం మొదలు పెట్టవచ్చు.

మిలిటెంట్ ఉద్యమకారులు బలవంతంగా డబ్బులు వసూలు చేయడం లేదనిగానీ, ఒక్కొక్కసారి ఇవ్వలేని మొత్తాలు బలవంతంగా వసూలు చేసుకున్న ఉదంతాలు లేవనిగానీ మా ఉద్దేశ్యం కాదు. ఉద్యమం పేరిట చేసిన వసూళ్లు కొన్ని సందర్భాలలో స్వంత ఆస్తులుగా మారిన ఘటనలూ జరగకపోలేదు. అయితే ఏ విషయం మీదనయినా నిర్దిష్టమైన అభియోగం ఉండాలి, న్యాయబద్ధమైన విచారణ ఉండాలి. ఏదో ఒక టెర్రరిస్టు నేరాన్ని పరిశోధించే క్రమంలో 'ఫలాన ఆస్తి టెర్రరిస్టు చర్యల ద్వారా సంపాదించింది' అని పోలీసులకు అనుమానం వస్తే దానిని జప్తు చేసేసుకోవచ్చుగానీ దానిపైన కోర్టు విచారణ కాక ఒక ప్రభుత్వ అధికారి విచారణ మాత్రమే

జరుగుతుందనీ అంటే అది చాలా వేధింపుకు దారి తీయగలదు.

మిలిటెన్సీని ఎదుర్కొనడానికి ప్రభుత్వాల దగ్గరున్నది ఒకే ఒక సాధనం. మిలిటెంట్ల సామాజిక పునాది అయిన ప్రజలను తీవ్రంగా వేధించి మిలిటెంట్ల నుండి వారిని దూరం చేయడం, ఆవిధంగా వేరుపడిన మిలిటెంట్లను ఏరివేయడం అనేది ఈ విధానం. ఇది ఇప్పటికే మిలిటెంట్ పోరాటాలు నడుస్తున్న ప్రాంతాలలో ప్రజలపైన చాలా హింసకు దారి తీసింది. ఇప్పుడు లా కమిషన్ కొత్త టాడాలో చేర్చాలని సూచించిన ఈ ఆస్తుల జప్తు ఆ వేధింపును చాలా రెట్లు పెంచగలదు.

భారతదేశంలోని బుద్ధిజీవులలో ఉదారప్రజాస్వామిక భావాలు, అభ్యుదయ భావాలు గల వర్గమొకటి కొంతబలంగానే ఉండింది నిన్న మొన్నటి దాక. దాని స్థానంలో ఇప్పుడు హక్కుల పట్ల వ్యతిరేకత, ప్రజాస్వామ్యం పట్ల అసహనం బుద్ధిజీవులలో క్రమంగా ముదురుతున్నాయనడానికి జీవన్‌రెడ్డి గారి కలం నుండి వెలువడిన ఈ కొత్త టాడా బిల్లు వర్కింగ్ పేపర్, వారు ప్రతిపాదించిన సవరణలు ఒక నిదర్శనం.

ఈ కొత్త బిల్లుకు త్వరగా చట్టరూపం ఇవ్వడానికి మన సంఘ్‌పరివార్ పాలకులు ఆరాటపడుతున్నారనడంలో సందేహం లేదు. ఆ ప్రయత్నాన్ని గట్టిగా అడ్డుకోవడానికి ప్రజాస్వామికవాదులు, ఉద్యమాలు చేయగల ప్రయత్నాలన్నీ చేయాలి.

■